

vindeygð, heint sum eitt stórt, svart skýggj dreiv yvir mánan og fjaldi hann, og knappliga slerdi hann nevan í dýnunna:

»Enn er faðir tín ikki útliv-
aður, og enn hevur hann ein
vilja. Vit fáa nú at siggja, hvor
sterkastur verður.»

So legði hann seg til hvíldar,
og tað var ikki meira mælt um
hesa sak.

Í torratíðini fekkst almikið av
fiski, og hendina dagar finga
bátar tveir ferðir uppí. Í fiska-
kjallara keypmannsins rýkti hin
stóra vektin so javnan.

Faðir og sonur róðu við teirra
egna báti, saman við trimum
óðrum monnum, og teir fiskaðu
eins væl og hinir bátarnir.

Ein dagin, seinrapartin, meðan
teir sötu á grynnuni, kom óveður
á teir. Vindurin vaks, og tveir
máti andova. Táð sjógvurin
reiðuliga gjordist ófýsin, spurdi
sonurin faðirin, sum var báts-
formaður, um hann ikki ætlaði
sær til lands enn. Faðirin onti
ikkí, men var sitandi við snorið,
og fiskurin freyt ikki.

Allir hinir bátarnir vóru farnir
undir segl, og teir vóru sitandi,
meðan vindurin vaks. Men nú
gjordi sonurin snorið upp, og
táð hann hevði lagt tað frá sær,
reisti hann mástrina, úttan orð
ella eið.

»Hvat ger tú?» segði faðirin
harðmæltur.

»Nú er hon reist,« svaraði
sonurin og gjordi nú seglið til.

»Ert tú bangin?» spurdi fað-
irin.

»Ja!» svaraði sonurin, »nú er
tað lívið um at gera, og tað hevur
ábyrgdina, tú, sum formaður er.»

Hinir mennir á báttinum
drógu inn, meðan teir smátt-
aðu sínámillum. Faðirin setti so
stýrið fyrri. Hann treiv um stýris-
svolin við fastari hond, táð teir
høvdu seglið á. Sonurin settist
við dragið.

Báturin fekk ferð, hann næstan
flegg fram eftir sjónum, hóast tað
var neyv sigling, so nógvur var
vindurin, ið enn var vaksandi
við grovum relingi.

Havið hevði reist seg í sínari
megi, dundi hoyrdist av bylgju-
brotunum, meðan fróðan feyk
frá alduroðini; hetta var ikki
tespuligt.

Stormurin völdi, at tað ikki
hoyrdist mannafól, og sonurin
peikaði á fiskarúgvuna við aðr-
ari hondini, meðan hann helt
draginum við hinari. Bátsmenn-
ir bildu tað vera boð frá for-
manninum, og góu seg til at
blaka fiskin út í tær vreiðir
bylgjur, sum við fúkandi ferð
struku fram eftir.

»Sonurin letur fiskin kasta út,
úttan at eg havi biðið hann,«
hugaði faðirin, formaðurin.

Báturin drakk í heilum, og
tveir máttu oysa. Táð tað nógya
av fiskinum var útkastað, oyslu
allir úttan faðir og sonur, annar
var við stýrið og annar við
dragið.

Knappliga rópti faðirin:
»Læðka! Læðka!» men sonurin,
sum hevði sæð eitt stórt, skúm-
skrytt vatnfjall hevja seg, legði
alla megi sína í at halda. Bát-
urin kom steyrrett í aldubrot-
ini, hann hálfvlyttist av sjógvi,
men var borin av seglinum, ið
skjótt stóð frá aftur, og streyk
síðan aftur av stað.

Mennir oyslu, oyslu fyrri
lívið. Sonurin hevði aftur gjørt
móti boðum faðirsins.

Teir nærkaðust landi, heim-
bygdini, og finga eina heilsu frá
í erva av heglingi og kavarakki,
og aðra frá strondini við ýlandi
brímið. Her stóð um lív ella
deyð.

Nógv stóð fólkið á strondini.
Nú var báturin kominn so nær,

TÆR MONGU SMÁU SMÁTTIR

Tær mongu smáu smáttir, tey mongu smáu heim,
so vesæl tey enn tykjast, so er verðin fyrri teim.
Heim skapa heimsins virði, um tey stendur lívsins stríð,
og stjörnur, sól og máni eru teirra alla tíð.

Við ríkidømi vilja summir ráða fólk og lond,
í lívsins størstu ókjum og við heimsins minstu strond,
í knæ teir vilja boyggja tey, ið stríða lívsins stríð
og berjast fyrri heiminum á lívsins stuttu tíð.

Men tolin berjast stríðsmaður, ið heimið verja vil,
mót øllum sum vil heimafríðin trækja undir il.
Hann reisir seg til verja, hann heldur treystur á:
tað er heimið, ið ber heimin, hvor pinkultil vrð.

Væl ríkidømi megi er, sum tíðum verður sagt,
væl hevur vælsalslagnur tað í trælaleinkjur lagt.
Tá aldri reyðagullid glitra kann so blankt og bjart,
at tað skýggj fram lívið tað, ið gullið legði svart.

Í stríðsins sveitta heita, menn strevast fyrri heim,
ei unna teir sær hvílu og enn minni gleim;
og lívsins harða stríð, tað er heimið teirra kært,
nógv kærari enn gullið, sum mangt lívið leggur svart.

Tær mongu smáu smáttir, tey mongu smáu heim,
tey eiga sínar stríðsmenn, ið vernd er dýrmet teim.
Tí, meðan gullið glitrar, har gripar halda fund,
tá heima heimsins stríðsmenn finna hvíld og friðarstund.

Hin stóra heimin byggja tey mongu heim, so smá,
har alast upp teir unglingar til dugnað og til dád,
og dugur er í teinum, við hug og hjartans yl
í stríðnum fyrri heimini teir leggja lívið til.

GR.

at bátsmennir ætlaðu um logir.
Við eitt var báturin á einari
hogari aldu, sum bar hann inn
í hilt sjóðandi brímið — og á
land. Teir, ið á landið stóðu,
tóku móti báttinum; tað galt um
at fáa hann niðan frá, áður enn
næsta ólogi tók hann út aftur.
Bátsmennir lupu úr báttinum,
men faðirin aftur í rong slapp
seinast til, og hann gleið á tí
hála herbekkinum og dalt, beint
sum hilt næsta ólogið háldi seg
inn yvir hann.

Tað kom róp í. Sonurin treiv
eftir endanum á einum ýlatogi
og rendi seg út í brotið eftir
faðirinum. Hann fekk gjørt fast
á hann, varðskógvaði við hond-
ini inn á land um at draga.

Táð næsta ólogið seig út aftur,
reistist faðir og sonur í fjóruni
og komu niðan frá, haldandi í
hondina á hvørjum øðrum.

Á strondini var gleðin stór, tí
allir vóru bjargaðir.

Sonurin vindur sjógvin úr
troygguermuni, meðan faðirin
turkar sær um andlitid við fyrri-
klæðinum hjá móðurini. Tá
kemur ein ung genta og reitir
soninum hondina — og hann
tekur hana inn at sær.

Eingin sigur eitt orð. Tigandi
stenda oll og líta at teim ungu,
ið standa har líð um líð heint
frammanfyri faðir og móður.

Faðirin lyfti eygini upp, fetti
sær á og fór yvir til ta ungu
gentuna, legði hondina á oksl-
una á henni og segði blóðiga:
»Tú kemur væl eisini heim við
okkum, vit skulu hava ein munn
av heitum.»

Tá smiltist sonurin til faðirin,
í andlitinum á tí ungu gentuni
speldi eydnubrosið, og all fólkið
talaði í munnin á hvørjum
øðrum við gleðisrøddum.

Kennarafelagið

Sendi nu framman undan jólam út
royndarnúmer av »Skúlablaðnum«,
ritstjóri Jákup av Skarði, kennari.
Kennarar flyta í blaðnum greinir um
ymisk kennara- og skúlamáli.

Millum jólagávur

Verða ofta lagdar góðar, hugnaligar
bókur, bæði við myndum, søgum og
søngum. Og væl dæmar bornum at
bláða og lesa í eini vakrari, forvitn-
isligari jólabók. Jólabókur verða tí
altíð millum tær hentastu jólagávur.

„Føroya Social-Demokrat“

kenur, vegna hátíðina, ikki útaftur
fyrir enn á »trettandi«, 6. jan. 1931.

Aðalfundur sunnudag 28. í hs. kl. 4
sp. í litla logisalinum.

JOLADREYMR

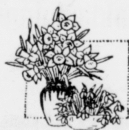
Tað var í skýmingini sjálvan
Jólaaftan, at ferðaskipið frá út-
heiminum steyndi niðan ígjøgnum
Nólsoyarfjørð. Eins og eitt
ævintrýskip úr teim gomlu søg-
num steyndi »Tjaldur« inn
í móti ævintrýstaðnum Tórshavn.
Hvat var tað annað enn ein
ævintrýmynd, eyga sá? Kava-
takt landið, svart um strendur
og skorðar, myndandi tann stál-
harða Føroyinginn móti silvur-
kløddum himaloffi. Havnarbyr
lá eins og eitt eldhav av glitrandi
gímsteinum, fullkomilíggjardi
hátíðarskrúð Føroya. Og niðan
ígjøgnum fjørðin kom sjálv
ævintrýð glitrandi, innanhalla
av ravmagnssólum, úttanborða
av galdrandi mureldi. Soleiðis
heilsaðu Føroyar jólagestunum
vælkommnar.

Millum ein av teimum, ið vitja
skuldi Føroyar, var Jóhan Mik-
kelsen, ið ikki hevði verið í
Føroya nánd í 25 ár. Fyri hon-
um var tað ævintrýð sjálvt,
aftur at steyna móti gomlum
gróti. Líka síðani teir komu inn
um Børðina hevði hann staðið
frammi á »bakkanum« og start
íon ímóti Havnini, hugtikin av
náttúrini. Aftur heima, harum
snóði allur hugsan hans. Hvat
var ikki broytt í 25 ár? Var tað
so logið, um hann við undran
hevði start móti tí ravmagns-
umgríða ævintrý, plássid ið
nevnist av Føroyingum Havnin?
Tað var ikki logið, hann hevði
sjálvur broytt seg ógvuliga nógv,
síðan hann legði út av Havnini
fyrir 25 árum síðani. Tey farnu

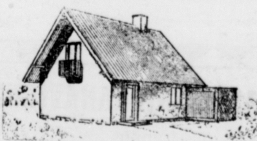
Jólini

eru komin. Fólk royna eftir fori-
munni at gleða hvønn annan, og sták-
ast við jólapakkur. Hesi bæði eru
ikkí bert glæði í pokkunum, men tey
eru ikki minst glæði í hvørjum øðrum.

Blómutyssir

eru altíð vakur, men tað er sum
tey eru vakrast um hávetur, um jól-
tíðir. Tá er tað eisini sjáldsamari at
siggja blómur í teirra vakrasta skrud.

„Gleðilig jól“

verður nu sungið av bæði yngri og
eldri. Ynskjandi er eftir at oll mega
fáa eini gleðilig jól, hvor enn í sam-
felag tey finnst, í glastruborgum
ella í tí mest vesælu smáttu.

25 árinu gingu skrudgongu tvørt-
urvíð honum. Hann hevði verið
trúlovaður, áður enn hann fór,
við Karin hjá Óla í Jarnhúsi-
num. Hann hevði lovað at verið
henni trúgvur, til hann kom
aftur við gull og góðsi, ja, sjálvt
um hann kom aftur við ongum.
Hevði hann verið tað? Ein nýggj
mynd kom fram fyrri hann. Hann
sá ein ungling líða um hond
eina hálendska kvinnu á oygni
Sumatra. Unglingurin var hann
sjálvur, og hann hevði fingið ja,
var síðani giftur við hesari ungu
hálendskvinnuni, dóttur ein
ríkan plantageigara. Tað var
fyrri honum sjálv tað ófatuliga
ævintrýð í hesari jarnhórðu
materialistisku verðini. Hann,
tann ung forvaltarin, giftur við
dóttir hins múgvandi, Louis von
Trauten, men ævintrýð var ikki
líðugt við tí. So kom veraldar-
bardagin, og ein dagin kom
fjarrit um, at hálendska ein-
skipið »Weltewreden« var nið-
ursøkt í Meðalhavinum av
týskum kavbáti. Millum teir
umkomnu var von Trauten og
sonur hans Philip. Myndin
skifti aftur. Jóhan tók bús-
stað saman við konuni í húsum
von Trautens í Padang, undir
navninum Jan von Mivel-Trauten.
Men ævintrýðjólíð rullaði
viðari, og ein dagin stóð hann
konuleysur. Klímafepurin gjordi
enda á henni, og tann dagin
Vera, kona hansara, legðist í
mold, og hann stóð eina eftir,
kom longsilin eftir Føroyum
snýkjandi seg inn á hann; men
ævintrýðjólíð? Var tað ikki hildið
uppat til at rulla? Ævintrýðskipið
ýldi. Jóhan vaknaði upp aftur til
náttíðina, skipið var í ferð við
at leggja inn til kajuna, ið var
stúgvandi full av fólki. Hann fór
upp á dekkið uppi yvir í pláss,
hugdi út yvir mannámúgvuna,
ið var komin at taka ímóti
vinnum, kunningum ella skýld-
fólki. Hann kendi ongan. Hvor
skuldi verða komin at taka
ímóti honum? Pápi og mamma
hansara lógu óivað í teirra grov,
og Pætur, beiggj hansara, hvar
var hann? Ella Óluva, systur
hansara, hvar var hon? Alt var
óivað burtur, hann kendi seg
sum ein einbúgv millum alla
hesa mannámúgvuna.

Jóhan fór í land, men læt
ferðagóðsið standa eftir umborð.
Triðjadag skuldi ævintrýðskipið
leggja út aftur, og tað var móg-
uligt, at hann fylgdi við. Alt, ið
kom fyrri eyguni á honum, tókt-
ist broytt, ein nýggj tíð andaði
honum í móti, hvar hann so
leit eyguni umkring. Bilarnir
skundaðu sær aftur og fram.
Læðandi kvinnur á la Paris,
unglingar við langlandi eygna
brá; eingin ansaði hann, hann
var fyrri øllum ein fremmandur,
ein útlagin, alt var umskipað í
eina nýggja tíð, bert tvey minnir
stóðu so dánt eftir frá unglíng-
árum: Bursatangi og Tinganes.

Jóhan kom niðan ímóti »verts-
húsinum«, skuldi hann fara inn?
Forvitnin dreiv hann niðan eftir
Aarvegnum. Fólk ferðaðust til
og frá Bókhandlinum, her var
vakurt, men hettar var ikki tann
byr, hann hevði tonkt sær til.
Viðari reikaði hann um gjøgnum
Sverrisgotu, oman ígjøgnum
Tórsgotu, sleðgaði niðuri í Vág-
botni; skuldi hann fara inn á
Sjómannshemidi, ella skuldi
hann fara at leita heim til síns
— til síns — hann átti ikki
heima í Føroyum. Hann steðg-
aði úttanfyri eini heldur nýliga
bygt hús, beton, grót og beton,
sterkt, Føroyar og styrki hoyrdi
saman. Hann gekk nakrar favnar
burtur frá húsinum, jó her átti
tað at vera, sjálvandi hevði
beiggj hansara brotið tey gomlu
húsinu niður og reist hesu nýggi